

‘Ik ben vrij direct’

Advocate Natacha Harlequin

Natacha Harlequin (48) maakte de afgelopen twee jaar snel naam bij het grote publiek door haar mening – als advocaat en crimedeskundige – niet onder stoelen of banken te steken. In haar werk gaat de geboren Delftse ver. Heel ver. “Ik heb me laten insluiten in de rol van gedetineerde. Wat ik toen meemaakte, zal ik m’n leven lang niet meer vergeten.”

TEKST FRANK WAALS, FOTO'S IVO VAN DER BENT

Wat is voor u het grootste verschil tussen vragen beantwoorden van een journalist ten opzichte van een rechter?

“De mediawereld en het strafpleiterbestaan zijn twee totaal verschillende werelden. Dat wil ik ook graag zo houden. Het grootste verschil zit ’m in het feit dat het in de rechtszaal niet om mij draait. Ik trek mijn toga aan en mijn persoon doet er niet meer toe. In de media gaat het juist heel erg over mijzelf en krijg ik soms de gekste vragen. Iemand moest mij echt uitleggen dat dit veelal met de interesse van de doelgroep die iets leest of ziet te maken heeft. Daarin moest ik wel even schakelen. Maar goed, dat moet je bij cliënten ook. Er bestaat niet één type verdachte of zaak.”

Hoe reageert uw omgeving daarop?

“Ik krijg regelmatig te horen dat ik er heel vrouwelijk uitzie, maar denk als een vent. Daar bedoelen ze dan kennelijk mee dat ik doelgericht ben. Gaat bij mij de telefoon, dan wil ik direct weten: hoe, wie, wat en waar. *Cut the crap*; wat gaan we doen? Kunnen we het beoogde doel bereiken en heb ik er zin in? Ik ben vrij direct. Zo ben ik altijd geweest. Keuzes durven maken zie ik als krachtig en praktisch. Ik kan niet op zes plekken tegelijk zijn. Liggen er zes

‘Ik krijg regelmatig te horen dat ik er heel vrouwelijk uitzie, maar denk als een vent’

verzoeken, dan vallen er vijf af. Zo simpel is het. Mijn werk gaat daarin altijd voor. Dat is mijn hele leven lang al zo. Is dat leuk? Nee. Ben ik dan altijd een lieve vriendin of leuk familielid? Misschien niet.”

Hoe gaat u daar dan mee om?

“Ik ben al zo ver dat ik vrienden en familie niet vaak iets toezeg. Dan kan er ook niemand boos worden. Sommige vrienden of bekenden vinden ook dat vervelend – hetgeen ik begrijp – dus tegen hen zeg ik al bij voorbaat dat ik niet kom. Dat is niet gezellig, maar wel duidelijk. Helaas ben ik er een heel dierbare vriendin door verloren. Ik heb er op dit moment eigenlijk maar drie die alles met mij hebben meegemaakt en volledig begrijpen hoe mijn leef- en werkschema in elkaar zitten. Een van hen zei een paar weken geleden echter wel dat het nu echt te lang geleden is dat ze me gezien heeft. Ja, op televisie, maar daar nam ze geen genoegen mee. Dat begreep ik en daar heb ik ook mijn excuses voor aangeboden.”

U bent moeder van één zoon. Een tweede of derde zou niet in de agenda hebben gepast?

“Dat zou moeilijk zijn. Ons werk is hectisch en vrij onregelmatig. Toen hij nog jonger was, haalde ik hem regelmatig op van de opvang, waarbij ik nooit zal vergeten dat een nieuwe invalkracht eens tegen me zei: *Zo, dus u bent de nieuwe nanny?* Nou, vandaag ben ik zijn moeder, gisteren ook en het jaar daarvoor volgens mij ook, haha. Stond ze me helemaal verschrikt aan te kijken. Ze dacht: deze vrouw hoort overal bij, maar niet bij hem. Ons kind noemt zichzelf een ‘tusseninsel’. Mijn man is blond, ik ben zoals ik ben met een kwart Chinees bloed in me, en hij zit daar tussenin. Hij is nu 12 jaar en begrijpt heel goed hoe druk zijn vader en moeder zijn.”

En een moeder die sinds kort wat meer in de belangstelling staat.

“Daar merkt hij meer van dan de strafzaken die mijn man en ik behandelen. Onderwerpen die in het achtuurjournaal voorbij komen, ziet hij op school ook in het *Jeugdjournaal*, maar alle ins en outs kent hij natuurlijk niet. Door zelf wat regelmatig op televisie te verschijnen, hebben mensen ook een mening over me op social media. Daar krijgt hij dan wel regelmatig iets van mee. Veel meer dan mijn zaken die in kranten, tijdschriften of op televisie voorbijkomen. Thuis hebben we het daar dan met hem over.”

Is het een zegen dat u en uw man hetzelfde werk doen?

“We begrijpen elkaar en ons vak door en door. Ik zou echt ook niet weten wie anders met mij zou kunnen leven. Dat heeft niet zozeer met mijn karakter te maken, maar als je strafpleiter bent, dan behelst dat je hele leven. Het is echt 24/7. Het is net zoiets als gaan met een huisarts en zeggen dat je avond- en weekenddiensten vervelend vindt. Als dat zo is, dan moet je daar geen relatie mee aangaan. Dat soort kwesties →

Natacha Harlequin

Natacha studeerde rechtsgeleerdheid aan de Universiteit van Leiden en werd in 2002 beëdigd tot advocate. Na werkzaam te zijn geweest in Amsterdam en Utrecht, opende ze in 2007 samen met haar man Jacques Taekema een eigen advocatenkantoor in Den Haag. Daar houdt ze zich met name bezig met complexe gewelds- en levensdelicten, omvangrijke drugszaken, oplichting en witwaspraktijken. Ze omschrijft zichzelf als een ‘procesleuwin’, die met aandacht, vechtlust en humor te werk gaat. Haar wijze van bevragen van getuigen in strafzaken is volgens collega’s onorthodox en effectief. In 2019 werd Natacha gekozen tot ‘beste vrouwelijke advocaat van Nederland’. Naast haar optredens in diverse talkshows, was ze vaste gast in *Ladies Night* op Net5 en presenteerde ze in 2020 haar eerste eigen programma *Dit Vindt Nederland!* op SBS6. Ook schuift ze regelmatig aan als crimedeskundige in *Shownieuws*.

hoeven wij dus niet met elkaar te bespreken. Als ik weg moet voor een strafzaak, dan zeg ik letterlijk *ik ben weg* en dan weet hij dat het noodzakelijk en urgent is. Andersom precies hetzelfde. Stel dat ik iemand zou hebben die steeds gaat appen waar ik ben, hoe laat ik terugkom en wat ik aan het doen ben, dat zou ik dat heel vermoeiend vinden. Daar wil ik echt mijn energie niet aan besteden.”

Werkt u om te leven of leeft u om te werken?

“Ik heb werken nodig. Ik ga daar vrij goed op. In mijn tienerkamer, vol posters van Whitney Houston, George Michael en Michael Jackson, wist ik al dat ik strafpleiter wilde worden. En ook wat je nodig had om daar te komen. Er zat echter een hele rits andere banen voor. Op mijn 15de stond ik in een schoenenwinkel voor kinderen, waarna ik voedingsassistent werd op de chirurgie en longafdeling van een ziekenhuis. Terminale kankerpatiënten en mensen die ledematen moesten laten amputeren lagen daar. Heel heftig. Later heb ik gewerkt met mensen met een lichamelijke beperking die wel zelfstandig woonden, maar voor dagelijkse bezigheden hulp nodig hadden. Dat kon variëren van het opwarmen van een maaltijd tot het aansteken van een jointje. Dat laatste werd gevraagd door een man die de hele dag godsgruwelijke pijnen had en deze daarmee wat kon verlichten. Het lukte hem alleen niet om 'm zelf aan te steken. Stond ik daar, net 18, maar met een berg principes, te verkondigen dat ik het pertinent weigerde. Ik denk dat daar uiteindelijk de gedachte is ontstaan dat je als mens niet te snel moet oordelen.”

Levenservaring geeft nieuwe inzichten?

“Ja. Veel mensen kennen het woord pijn, maar er voortdurend mee moeten leven is een ander verhaal. Mijn moeder heeft jarenlang darmkanker gehad. Dat gun je

niemand. Hoe vaak ik wel niet dacht: ik hoop dat je je laatste adem uitblaast, want deze strijd is vreselijk. Voor jou om te ondergaan en voor mij om te zien. Dat je zoveel pijn hebt dat het boven het cijfer tien uitkomt. Mensen die dat aangeven, hebben vaak al veel meer pijn dan ze kunnen benoemen. Met de kennis van nu had ik de joint van die man wel tien keer voor hem aangestoken.”

Kunt u mensen vandaag de dag beter 'lezen'?

“Aan iemands houding en zelfs de adem kun je aflezen wat er

gevoeld of gedacht wordt. Cliënten wiens zaak ik behandel, zie ik soms vaker dan mijn naasten. Die mensen leer je dus goed kennen, waardoor je bepaalde gedragingen leert herkennen. Dat is handig wanneer je snel moet schakelen. Staat er bijvoorbeeld een groot krantenartikel met precare informatie online, dan kun je ervoor kiezen om dat even te laten rusten, maar ik benoem en bespreek het dan liever direct. Alleen maar over koetjes en kalfjes praten slaat dan nergens op. Geen koude, maar wel een lauwe douche is dan veel beter. Het komt uit een goed hart en met

het idee de cliënt de best mogelijke bijstand te willen bieden.”

Daarin is geen ruimte voor langzame groei?

“Nee. Als een cliënt en ik elkaar ontmoeten is er meteen een connectie... of niet. Daar zit vaak niets tussenin. Het gaat in mijn vak over wel of niet voor langere tijd de cel in moeten of blijven en dan ga je als verdachte ook heel anders met tijd om. Hij of zij weet: ik spreek mijn advocaat nu, de volgende keer is misschien pas weer over tweeënhalve week. Je kunt de draad dan niet heel snel

weer oppakken of jezelf revanche- ren als je niet meteen to the point komt. De ontmoetingen met mijn cliënten zijn geen sessies met een therapeut of maatschappelijk

‘Hoe vaak ik wel niet dacht: ik hoop dat je je laatste adem uitblaast, want deze strijd is vreselijk. Voor jou om te ondergaan en voor mij om te zien’

werker. Het is mijn doel om met een zo duidelijk mogelijk verhaal bij de rechter te komen. Dat is tenslotte in het belang van degene die ik verdedig. Oftewel: je wordt verdacht van moord, dan wil ik van jou horen: waar was je, wat is je standpunt, heb je specifieke verzoeken en dan zie ik je over drie dagen bij de rechter. De hartelijke groeten en tot snel! Zo simpel is het. Alle schaamte moet meteen opzij. Dat doe ik ook.”

Heeft u weleens het idee dat cliënten u niet de waarheid vertellen?

“Dat kan voorkomen, maar ook dan weer: ik ga af wat ze mij vertellen. Dé waarheid bestaat niet, is mijn ervaring. Een verhaal is altijd subjectief. Kies jij ervoor om via een achtbaan en drie omwegen bij het ‘juiste’ verhaal te komen, ook dan draag je zelf de verantwoordelijkheid over je eigen handelen. Als jij mij vertelt dat je op het tijdstip van de vermeende moord bij je vriendin was en ik vraag jou of ik haar als getuige kan oproepen, dan moet zij vervolgens wel van jou te horen hebben gekregen dat het strafbaar is tegenover een rechter meeneed te plegen. Ik laat de keuze dan aan jou om haar wel of niet op te laten roepen.”

Hoe ver gaat u voor een cliënt?

“Het wil weleens voorkomen dat ik ondergoed, sokken of medicijnen voor een verdachte aanschaft of ophaal, wanneer er verder niemand bij hem of haar mag of wanneer familieleden nog te boos of verdrietig zijn om dat te doen. →

Wanneer iemand wordt verdacht van moord, dan tref je hem of haar namelijk aan in een, zoals dat heet, scheurpak. Een blauw pak van papier, omdat de eigenlijke kleren van die persoon op dat moment onderzocht worden op sporen. Uitermate arelaxed en het is dan maar de vraag of je daarna meteen je eigen kleren weer terugkrijgt. Ik sta hen ook in dat soort zaken bij tijdens een proces, maar dit eindigt zodra de strafzaak is afgerond. Dan zit mijn taak erop. Al wil het nog weleens voorkomen dat cliënten, met wie ik over een langere periode heb gewerkt, ook daarna nog weleens contact met me opnemen. Dan sturen ze een kaartje of ze zeggen iets over wat ik aanhad bij *Shownieuws*.”

Wat maakt dit werk zwaar?

“Voordat ik aan mijn studie rechten begon, heb ik mezelf afgevraagd of ik ertegen kan geen onderscheid te maken in wie ik

‘Als je vastzit, raak je al het besef van tijd kwijt. Dat heb ik wel gemerkt. Op een gegeven moment denk je: zijn we nu tien minuten verder of een half uur?’

bijsta. Als er tegenstrijdige belangen zijn, zoals conflicterende zaken of wanneer het iemand betreft die ik goed ken en ik emotioneel te veel betrokken zou kunnen raken, maak ik een keuze en sta ik die persoon niet bij. In alle andere gevallen loop ik voor niemand weg. Ook ben ik in de loop der tijd bij mezelf te rade gegaan of ik de werkdruk aankan. Zeven afspraken op een dag, tussendoor telefoontjes beantwoorden, deadlines of stukken die ik 's avonds op het laatste moment binnenkrijg en de volgende ochtend uit het hoofd moet kennen. Maar

ook: hoe ga je ermee om om regelmatig in penitentiaire inrichtingen met lage plafonds en gesloten deuren te zijn? Al die vragen heb ik naar tevredenheid kunnen beantwoorden, ook omdat ik er zelf onderzoek naar heb gedaan.”

In welke zin deed u, bij dat laatste punt, uw research?

“Ik heb me laten insluiten in de rol van gedetineerde. Puur om eens te voelen hoe dat is. Wat ik toen meemaakte, zal ik m'n leven lang niet meer vergeten. Wat ik het allergenste vond, is dat gevangenis-personeel, al dan niet onbewust, ervoor kan kiezen om jou te negeren. Ik had stampende koppijn en wilde zodoende een paracetamol. Wanneer je klopt op je celdeur heeft de beveiliging de mogelijkheid om van buitenaf een klepje omhoog te klappen zodat hij met je kan praten. Het werd alleen niet gedaan. Men koos ervoor om niet op mij te reageren.

Ondertussen hoorde ik ze aan de andere kant wel gewoon lopen met rammelende sleutelbossen en het geluid van andere celdeuren die opengingen. Men bracht water en warm eten rond. Dat vond ik wel heftig. Het was de werkdruk waardoor mijn vraag geen prioriteit had. Er werden keuzes gemaakt. Mijn paracetamol moest toch echt even wachten.”

Dat moment voelde als een eeuwigheid?

“Als je vastzit, raak je al het besef van tijd kwijt. Dat heb ik wel gemerkt. Op een gegeven moment

denk je: zijn we nu tien minuten verder of een half uur? Ga ik weer op die deur kloppen of wacht ik nog even? Ze hebben me gehoord, dat weet ik zeker. Kiezen ze er bewust voor om niet op me te reageren? Nee, dat ook niet, want ik hoor dat ze met andere dingen bezig zijn. Al die gedachten waren voor mijzelf echter onderschikt aan die ene belangrijke: ik wil nu mijn paracetamol! En die kwam dus niet. Alle verhalen over gedetineerden die er warmpjes bij zitten met een magnetron, waterkoker en televisie op hun cel kan ik nu nuanceren, door te stellen dat deze situatie veel erger is. Dat er niemand aandacht aan jou schenkt, terwijl je die aandacht wel echt nodig hebt. Pas wanneer je weer buiten staat ga je denken: was dat eigenlijk wel zo? Door deze ervaring vraag ik tegenwoordig, wanneer ik vind dat iemand integraal moet worden vrijgesproken, ook direct om opheffing van de voorlopige hechtenis. Diegene moet geen seconde langer in die cel blijven zitten als het niet nodig is.”

Zijn er nog tv-wensen?

“Actualiteiten, strafrecht en interviews hebben mijn interesse. Daarnaast ben ik gek op alles wat met zang en dans te maken heeft, maar daar liggen mijn kwaliteiten niet. Als ik dus een nieuw programma maak, dan zal het hoogstwaarschijnlijk iets met die eerste drie te maken hebben. Echter, je bent zo goed als je laatste prestatie. En je moet de verschillen kunnen herkennen. In het strafrecht gaat het niet om mij persoonlijk, op televisie iets meer. De kijker is immers de baas. Een studio is een onnatuurlijk plek om te zitten én ik omarm het concept dat men daar hanteert. Net als dat een rechtszaal dat ook heeft. Ik zie het niet als gedoe, het voelt goed, want na afloop rij ik gewoon weer naar mijn leven daarbuiten dat in niets lijkt op televisie. In de studio wordt er veel met elkaar gesproken, in mijn werk draait het voornamelijk om geheimhouding.” ←

